

18.7.06
שלא נהפוך לקוסובו

ללא שיקום מעמדה הכלכלי, ישראל תהפוך למצורעת בעיני המשקיעים הזרים

מבט קדימה לעבר היום שאחרי המלחמה מזמן הפקת מסקנות רצינית ביותר על אודות פעילות הרשות המבצעת בתחום הצבאי-מדיני. אבל לא רק. עוד קודם יוצאים לערוף ראשים בוועדות חקירה אלו או אחרות, צריך להתרכז בשיקום הכלכלה - בריפוי הפצע ולא בגירודו כך שימשיך לדמם. כדי לעשות זאת, צריך להתלכד, ולהציג לכלכלה הגלובלית, מציאות ישראלית איתנה מתמיד.

צילום: אברהם ששון

זה לא הולך להיות פשוט. השיקום שעומד בפנינו הוא גדול יותר מסך שיקומם של המבנים, המפעלים ושאר התשתיות שנהרסו בפועל. יש צורך בשיקום מעמדה הכלכלי של ישראל, המשמשת מקור להרבה מאוד מוצרי ייצוא, ועד להשקעות בין-לאומיות, ויעד לשיתופי-פעולה טראנס-אטלנטיים כדוגמת עסקת באפט-ישקר. את זה אנחנו צריכים לשקם תחילה, היות שללא שיקום זה, נהפוך דומים, בעיני משקיעים זרים, לקוסובו. ושם אף-אחד לא שיש להשקיע.

צריך להבין כי השינוי שהביאה המלחמה ביחס למעמדה של ישראל בעולם הוא מהותי. שינוי אסטרטגי של ממש. אם בעבר, כשישראל הייתה מעורבת במלחמה, זו הייתה מתרחשת כולה בשטחו של האויב. הפעם, לראשונה, היא התרחשה על אדמת ישראל, כאשר שליש מן המדינה הפך למשותק כמעט לחלוטין.

היות שמדובר בשינוי אסטרטגי, המאמץ הלאומי שלנו צריך להיות אסטרטגי גם כן. לא די לצאת כעת ולומר שנשקם את העסקים בצפון, את הכבישים ואת הפעילות העסקית. זה לא יהיה מספיק. תפקיד המדינה היום הוא לחשוב איך מאחדים את שני חלקי המדינה, הצפון וכל השאר. לחשוב על שיקום הכלכלה ממש כמו שיש מי שעובד כעת על התוכניות לשיקום הצבא - כולל תורת הלחימה וההצטיידות. אם נסתפק בקיצוץ של שני מיליארד דולר מתקציב המשרדים, זה לא יהיה נכון. צריך לחשוב ברמה מאקרו-כלכלית, ברמת מדיניות בנק וישראל, ברמת מדיניות הממשלה - כולל הטבות למשקיעים זרים, ושאר אמצעים שימנעו מהם לברוח. אם הטיפול יהיה אך רק ברמת המיקרו - בשיקום מפעל שנסגר ובבניית בית שנהרס, נחטא לעניין, ונשלם מחירים כבדים בהמשך.

לסוגיית המימון, יש צורך שהוא לא יגיע רק ממיסים, אלא ממקורות מגוונים, שכוללים מלווה ועודפים קיימים שהיו מכוונים לתחומים אחרים. יכול להיות שצריך לשנות את סדרי העדיפויות הלאומיים, שכן רק מיסים, משמעם פגיעה בצריכה המקומית, וכשמשק נמצא במשבר, אנחנו לא רוצים לפגוע בצריכה המקומית.

את מי שנפגעו צריך לפצות באופן מלא ולאפשר להם להשתקם כראוי. אני אומר זאת כמנכ"ל חברה שרוב עסקיה לא נמצאים בצפון, גם אם יש לנו עסקים בצפון שנפגעו. את הנפגעים בצפון צריך לא רק לפצות, אלא לסייע להם לכבוש שווקים בחוזה. לפצות על המוניטין שהלכו לטמיון, בעיקר בכל הנוגע למי שעיסוקם הוא בייצוא.

צריך לעזור גם למפעלים שמייצרים מוצרי צריכה לשוק המקומי, וגם לעסקים הרבים בצפון שהם עסקים קטנים של משפחות, שממה שאני שומע מהשטח, נמצאים כעת בסכנת קריסה לא פחותה מזו של עסק גדול, שיכול אולי להחזיק מעמד. צריך להיות ליברליים בנתינת הפיצוי ולא לפעול בשיטה המפצה על הנוק הנקודתי בלבד, כי אחרת העסקים הקטנים יתמוטטו בסופו של תהליך.

גם את הצטיידות המקלטים וחיווק העורף צריך לבצע עכשיו, אחרי שהבנו כולנו שזו מלחמה מתמשכת ולא אירוע חד-פעמי.

• הכותב הוא מנכ"ל החברה לישראל